

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

สื่อมวลชนทางด้านหนังสือพิมพ์เป็นสื่อหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการรับรู้ข่าวสารของประชาชน สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งการรับรู้ข่าวสารของประชาชนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้กำหนดนโยบายให้จัดทำสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ทุก 5 ปี โดยได้ดำเนินการสำรวจมาแล้ว 4 ครั้งในปี พ.ศ. 2527 2530 2532 และ 2538 และในการสำรวจครั้งนี้ได้มีการปรับปรุงข้อถาม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์และความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล

เนื่องจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ต้องดำเนินการจัดทำสำมะโนประชากรและเคหะในปี พ.ศ. 2543 และมีความจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำโครงการสำรวจพิเศษอื่น ๆ ตามความต้องการใช้ข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ทำให้ต้องเลื่อนการจัดทำสำรวจสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์) ซึ่งจะต้องดำเนินการในปี พ.ศ. 2543 ตามเวลาที่กำหนด มาดำเนินการในปี พ.ศ. 2546

2. วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติเกี่ยวกับจำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือนที่มีสมาชิกในครัวเรือนอ่านหนังสือพิมพ์ และจำนวนบุคคลที่ใช้สื่อมวลชนทางด้านหนังสือพิมพ์ รวมทั้งพฤติกรรมหรือลักษณะนิสัยในการอ่านหนังสือพิมพ์ ตลอดจนความคิดเห็นของผู้ตอบสัมภาษณ์ที่อ่านหนังสือพิมพ์

3. ประโยชน์

ข้อมูลการใช้สื่อหนังสือพิมพ์ มีความสำคัญต่อการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนการประเมินผลและติดตามผลโครงการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ข้อมูลจากการสำรวจสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ยังใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงงานด้านหนังสือพิมพ์ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านได้อีกด้วย

4. ขอบข่ายและคุ่มรวม

ประชากรที่อยู่ในคุ่มรวมของการสำรวจครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลผู้อาศัยอยู่ในครัวเรือนส่วนบุคคลทั่วประเทศ **ไม่รวม** ครัวเรือนพิเศษ ครัวเรือนสถาบัน และครัวเรือนชาวต่างประเทศที่ทำงานในสถานทูตหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีเอกสิทธิ์ทางการทูต

สำหรับครัวเรือนที่เข้าข่ายการแจงนับในการสำรวจโครงการนี้ จะใช้ครัวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่างชุดเดียวกับการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เดือนเมษายน พฤษภาคม และมิถุนายน พ.ศ. 2546 ซึ่งมีรายชื่อปรากฏในแบบรายชื่อครัวเรือนตัวอย่าง (แบบ สรง.2)

สำหรับบุคคลที่เข้าข่ายการแจงนับ ได้แก่ ผู้ที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่างเฉพาะที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป **ยกเว้น** สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นทหารประจำการ

5. ระเบียบวิธีและการดำเนินการสำรวจ

โครงการสำรวจสี่มวชน (หนังสือพิมพ์) พ.ศ. 2546 เป็นโครงการสำรวจด้วยตัวอย่าง (Sample Survey Method) โดยใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Two Stage Sampling โดยมีจังหวัดเป็นสตราตัม (Stratum) ซึ่งมีทั้งสิ้น 76 สตราตัม และในแต่ละสตราตัม (จังหวัด) ได้แบ่งออกเป็น 2 สตราตัมย่อยตามลักษณะการปกครองคือ ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยมีชุมชนอาคาร (สำหรับในเขตเทศบาล) และหมู่บ้าน (สำหรับนอกเขตเทศบาล) เป็นตัวอย่างชั้นที่หนึ่ง ครัวเรือนส่วนบุคคลเป็นตัวอย่างชั้นที่สอง ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น 79,560 ครัวเรือน

การดำเนินการสำรวจได้แบ่งจำนวนครัวเรือนตัวอย่างเป็น 3 ชุดเท่า ๆ กัน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-12 ของเดือนเมษายน พฤษภาคม และมิถุนายน พ.ศ. 2546 โดยใช้พนักงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติสัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นตัวอย่าง